



Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A

11/23

Junia

1867.

Ese in fie-care septemana odata, adeca dominec'a
contienendu o cola si diemetate.

Pretulu pentru Austria

pe Febr. - Sept. 5 fl. -
pe Febr. - Dec. 7 fl. - cr.

Pentru Romania

pe Febr. - Sept. doi galbeni.

Nr.

24.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a morariloru Nr. 10.

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

III

cursu

anualu.

MEDITATIUNE.

Amoroasa este viet'a cand sufletulu iubescu,
Un sufletu ce i-e frate si impreuna sboru;
Cand geniulu ferice d'asupra ta plutesce, —
Cand esci departe 'n lume de totu ce amagesce
Ilusi'a ce 'mbata antaiulu teu amoru!

Amorulu, dara, astadi, nebunu de veselie!
Si mane se 'njugu capulu la alu prudentiei caru.
Betranulu care plange sburdalnic'a-i junie
Sé spuia, de se póte cá-ci numai singuru scie, —
Sé stramutámu p'o clipa alu timpulu otaru!

Neci gloria, neci auru, neci ghiar'a suferirei,
Natur'a n'o potu smulge din aspirarea sa;
Cá-ci anii mei d'acuma, rebeli fiindu mahnirei,
Sunt flori ce reversáandu-mi profumulu fericirei,
Me facu astadi a crede, si mane a sperá!

Si mane, datu cu totulu l'a mele suvenire,
Amblandu p'ale loru urme, gasescu totu ce-a traitu
Si câte 'mi fura sacre, intr' asta omenire,
Le vedu viindu spre mine, cá tandu-mi cu iubire,
Cá-ci sufletulu traiesce cu cee-a ce-a iubitu.

Berfésca libertin'a, perduta 'n desfrenare,
Murdarulu sibeatu preotu alu unui cultu obscuru.
Amorulu este vecinicu, puternic'a suflare
Ce schimba-alu nostru sange intr'un ferbinte sóre,
Cand fruntea e senina si sufletulu e puru.

Destulu batjocorit'ai a animei simtíre,
Fantasma egoista a secululuu teu!
Genuchiele-ti tocite d'atáta umilire,
Nu-ti spunu cá pentru tine nu este mentuire,
Decátu marindu femeia ca p'insusi Dumnedieu?

Respecta-i dara templulu, cá-ci, antr'a sa cadere,
Elu pravalí-va, póte, intregu-ti viitoru, —
Si-atunci, rosíndu tu singuru de propria'ti dorere
Zadarnicu cautá-vei unu portu de mangiare,
Cá-ci tiermulu te respinge, infame caletoru!

Dispretiulu si desgustulu sunt vinetele pete
Intinse peste corpulu de patimi cangrenatu;
Cand inse 'ntr'asta vietia sí 'n caile-i secrete
Nu cauti neci marire, nici geni, o! poete,
Pe bratielu iubirei vei trece leganatu!

Cantandu in demanétia jucandu-te la sóre,
 Lucrandu in mediulu dñei voiosu si neclintitu,
 In séra vei culege, pe unde de sudóre,
 O dulce betranetia si-o bucuria mare,
 Cand vei privi trecutul, cu cugetu liniseitu.

Dar inse pretutindeni, in cela ce-o admira,
 Ca'n celu ce o uresce, sub noru, ca`sub seninu,
 Ori care ar fi cantulu ce-ar resuná pe lira,
 Femei'a e-alu teu geniu, câ-ci dens'a te inspira,
 Femei'a e-a ta pace, femei'a e-al teu chinu!

Cand dar femei'a-e dómna pe viétia nóstra 'n-
 tréga,

Si cand mormentulu nu e de cât unu stinsu crateru,
 Poetu 'ntr'aste locuri e pasere pribéga,
 Cê'si opresce sborulu acolo unde-o léga
 Natur'a ei sublima, de lume séu de ceriu!

Alesandru Candiañu.

PAUNU PETRISIORU.

Novela originala poporala.

(Urmare.)

Parintii lui Petrutiu recursera delocu la vragitóre, sê vragéscá de dragoste Lenei. Si lucrulu a devenitu la logodna, fara a se mai vede semnu de contradícere din partea Lenei. Intru adevéru acestu poporu si prin vragitoriele sale inca demustra acea ce ni aréta mitologí'a câ romanii sunt vitia latina de la Latinu fiulu renumitei vragitóre Circe. — Parintii lui Petrutiu erau siguri, câ eversiunea lucrului e eflusu circeicu, si asié logodna se esecutá in o sambeta ser'a intre Petrutiu si Lena cea frumosa.

Si in ce stâ logodn'a? Parintii ambiloru juni se aduna sér'a la cas'a junei. Ací mai antâiu se pertractédia despre darulu miresei. Anume pe aici mirés'a cere: lada nóua, cisme rosii, peptariu de metasa ori cosiocelu, cosiocu muierescu cu maneci, sirma de auru pentru *turbentiu* ori cépsa pesté cialma — conciu. — Parintii miresei mai ceru, si unele de lipsa la nunta precum carne, vinu etc. Asié catu nu de pucine ori se intempla, de mirele cu tóte provede pe mirés'a sa. Acésta se numesce *tocma*. Si dupa ce mai complanédia si alte trebi familiare, urmédia chiamarea preotului respectivu, la schimbarea aneloru séu la esecutarea logodnei rituale. Diurnitate de cununía numesce poporulu logodna. Apoi urmédia ospetiu pana nóptea tardíu cu musica si jocu.

Mai e de insemnatu, câ jun'a ori *mirés'a*

acuma, numai la schimbarea aneloru séu logodna se aréta, si atunci cu cea mai mare pudore, cu capulu in pamentu, cu marama la gura.

Si inca una impregiurare nu potemu tacé. Junele pe aici se albescu intr' atata, câtu albite aparú cu totulu altele. Apoi si cele mai frumóse se albescu. O datina infernala, care apoi acusi le negresce dintii, le incretiesce pielea feciei. Dar :

Asta-e mod'a, ce sê faci?

Pe candu parintii juniloru la cas'a Lenei, se consulta in chilia despre cele mai susu dñe, atunci in gradina, dupa o gerada de paie se vedeau ocupati doi juni, dóue june si o femeie. Curandú apoi junii se departara cu femei'a si cu o juna, éra jun'a remasa intra intr'o camara laterala, unde ardea o lumina. — Dupa aceea acésta juna, carea nu póte fi alta decâtu Lena, fu condusa de mama-sa in chilia la logodna, si dupa putínu éراسi o readuse in camara, de unde nu avea a esê de graba pana la ineeperea jocului.

Asié dara tocmirea parintiloru despre darulu miresei, logodirea lui Petrutiu cu Lena urmara fara neci o piedeca, dupa aceea ospetiulu si joculu, cu mare bucuria indepartandu-se de catra dioa parintii lui Petrutiu, fara a sci câ Petrutiu nu ~~...~~ *riutia lui* ~~...~~ *incredintiatu*. Unu rebusu ca si carele nu s'a mai audítu in acestu satu. Si care noi lu-vomu deslegá de locu.

IV.

Acestu rebusu a fostu planulu binecompusu a lui Paunu. Avea ceva caracteristicu acestu teneru in tóta fiintia sa. Elu érá conducatoriulu intregéi tenerimi intru esecutarea tuturoru datineloru natiunale in Temesiesci. Si spre asié ceva érá destulu de desteru, rafinatu, astutu. Nu-e mirare câ tóte fetele lu-adorau ca pe unu Semidieu, si si Lena aruncá josu galbenii lui Petrutiu pentru Paunu. Apoi la deslegarea acestui rebusu, mai adaugemu si acea impregiurare, câ furarea juneloru, prin care parintii de multe ori se astringu la invoirea casatoriei, e o datina eredita la romani de la insu-si Romulu. — Éra Paunu ce nu érá in stare sê faca pentru Lena sa!

Vediuramu câ Paunu dupa convorbirea cu Gicutia fratele Lenei pe campu disparú desperatu. Elu se duse dreptu a cas'a unde aflá pe mama-sa — o femeia onorífica — veduva, carea torcea cu sora-sa Susana, matusi'a lui Paunu, si érá ocupata cu discursulu tocmai de caus'a lui Paunu cu Lena, acarora amoru érá cunoscutu de comunu.

Paunu intră în casa fara a dîce unu cuventu, ci se puse la mēsa, cu fruntea pe palmi, si suspină adancu!

— Unde ai fostu maichii, de ce esti suferatu? lu-intrebă mama-sa!

Petrutiu suspină si mai adancu.

— Paunica! — se adresă catra elu matusi'a sa Susana — uita-te la matusi'a încóce, si mi spune mie ce te dóre! — Avemu noi pe bab'a Flórea, ti-scie ea descantá de leacu.

— Paunu vediù cã i s'a gâcitu desperatiunea, si-descoperi tóta convorbirea cu Gicutia, si apoi adause: Hei Petrutiu! tu esti mai bogatu de cãtu mine! Tu poti fi barbatulu Lenei! Dar tiene minte! Si cu asta voi sê parasésca chili'a! Nu-si aflá locu in casa.

— Nu maichii, tiuce-te maic'a, remani a casa, fi pe pace. Adu-ti a minte cã tatateu — Ddiu sê-lu ierte — a fostu omu de omenia, scii ce ti-au dîsu elu pe patulu de mórte? dîse mama-sa cu ochi lacrimandi.

Paunu intr' adeveru avea cugetu de resbunare. Dar lacrimile mamei sale lu-moiara.

— Nu te teme mama! io nu uitu pe tatalu meu! Dar io am unu gandu! Numai siedeti aci pana me reintoreu. — Si cu asta perì din casa.

Femeile remase si nu sciau ce sê dîca de elu? ~~Emoscean~~ planurile lui de fieru, si statornic'a. Elu mai avea pe partea sa pe toti junii satului.

Dar Paunu se reintórse peste unu patrariu de óra cu mai doi juni insocitu, cu verulu seu Iosifu fiulu Susanei, si cu Mitru fiulu unui vecinu, si frate alu Mariutiei lui Fluerasiu, cu caru distinsu armonisá Paunu.

— Matusia! — dîse Paunu catra Susana, — asiediendase toti la mēsa — io am unu gandu, si acuma vi l'oiu spune, numai dta matusia si éca esti doi preteni, sê me ajutati! voiti ori ba?

— Ori ce pentru tine Paune — eschiamara Iosifu si Mitru.

D'ar dta Matusia?

— Bine sê audîmu — respunse acésta.

— Pecum v'am mai spusu Lena a séra n'a primitu merulu, si tata seu vre se o silésca ca mane séra sê se incredintie cu Petrutiu, i-o nu potu lasá odata cu capulu, — io voescu sê furu pe Lena. Dta Matusia vei vorbí cu Lena, si mane sera nainte de *tocma* veti ispraví lucrulu.

— Tocma de aceea am venitu la voi — dîse Susana — ca sê ve spunu, cã Lena a séra a fostu la mine, si mi-au spusu, cã ea mai voesce sê sara in Temesiu, decãtu sê se duca dupa gibosulu de Petrutiu. D'ar scii ce am audîtu de Petrutiu? Elu audîndu din petîtori, cã Lena cu

silu are sê plece dupa elu, au dîsu catra parinti, cã lui nu-i trebuie Lena, cã Lenei nu-i e dragu de elu, si cã elu mai voesce pe Mariutia, sor'a lui Mitru!

— Cu atât'a e mai bine de elu, déca a dîsu asié. Eu mai de multu l'am audîtu, cã elu pe Mariutia o-ar luá, eu tocmai cu planulu acela mi-bateam gandulu, ca sê-i inplinescu voi'a, — dîse Paunu mai liniscitu.

— Si ce planu ai tu? lu-intrebă Susana!

— Dta matusia sê te duci inca astadi la Lena. Ea e singura a casa cu mama-sa carea tiene cu mine. Tata-seu e dusu la orasiu. Mam'a mi-va da talerii, cari ea i-a portatu la grumadiu in teneretie, si cari si asié totu dîce, cã-i pastré-dia pentru nor'a sa fiitore, si eu i voiu bagá intr' unu meru, pre care Dta lu-vei predá Lenei. Déca lu-va primí, cere de la ele merulu lui Petrutiu care-lu vei duce Mariutiei, cu carea noi acusi ne vomu intielege. Nainte de logodna veti duce pe Mariutia ca sê se inschimbe in tiólele Lenei, si Lena va vení la Dta matusia, luandu pe sine cele a Mariutiei, si asia eu me voiu incredintia cu Len'a, Petrutiu cu Mariuti'a, si tota lumea va crede cã s'a intimplatu din contra. Nu mai Mariuti'a sê se scie bine peface. Dupa Logodna amendóue se voru duce si inschimbá la casa loru, si voru fi voióse pana in capetu. Bine am ganditu Matusia?

— Bine! dar apoi cununi'a? Si óre cum veti face cu Petrutiu! — intrebă Susana.

— Acésta voiu ispraví-o io cu Iosifu si cu Mitru.

Tóte se pusera in lucrare cu succesulu celu mai brileantu. Bucuria nespusa a demonstratu Lena la audiulu planului amantelui ei, in carele avea tóta speranti'a. D'ar neci Marutia nu s'a spariatu. Ea bucurósa se ducea dupa Petrutiu, cã si asié din ce cauza din ce nu, remasese féta batrana, si ea sengura glumea de multe ori catra amicele ei: „Io nu me maritu dupa altulu numai dupa gibosulu de Petrutiu.“ Apoi sub conducerea mamei Lenei, cine ar fi si cugetatu, cã Mariutia nu e Lena de carea de si diferea in etate si frumsetia, si erá mai corpolenta, inse de statura erá asemenea ca Lena, apoi albelele ce nu facu? pe langa aceea fetele pe aici asié se incingu de grosu, cãtu nu le póte omulu distinge care e mai subtîre seu mai grósa. Apoi la lumina, naintea unui preotu betranu cu ochilarii, din sistem'a vechia, lesne a scapatu necunoscuta Mariutia. Si asié s'a intimplatu de totu in acela momentu, Petrutiu a incredintiatu pe Mariutia, si Paunu pe Lena inaintea unui altu parocu, carele de si mai teneru si de sistemulu mai nou,

totusi n'a observatu acestu schimbu, fiindu că nu erá preocupatu de vre unu supositu séu suspiciune. Mai însemnandu că parintii Mariutiei se tieneau de parochi'a acestui mai betranu.

Mane dî, la audiulu vestiriloru in Beserica, totu satulu s'au uimitu, nu intr' atata că Lena se marita dupa Petrutiu, in catu ca Paunu ie pe Mariutia. Toti dîceau că asta o face Paunu in ciud'a Lenei. Cununi'a fu detiermurita peste dóue septemani, adeca pe 28. oct. din ambe partile.

V.

Inse pana la cucunía mai erau dóue pedece. Un'a erá intielegerea cu Petrutiu, carea lui Paunu i causá óre-cari ingrigiri. Alta erá castigarea licintiei de casatoria de la comitatu, de óre ce erá numai de 19. ani si supusu militiei. Dar preotulu celu mai teneru l'a asigurat, că-i va esoperá acésta, cu atâtu mai vertosu, căci ca uniculu fiu a veduvei sale mame avea si pretensiune drepta la eliberarea de militia. Aceasta licintia i-a si urmatu peste scurtu. D'ar sê vedemu pertractarea cu Petrutiu.

Erá luni sér'a in optomvre a dóu'a dî dupa logodn'a acestoru dóue parechi, o séra limpede si luminata de argintiatulu discu alu lunei. Comun'a Temesiesci resuná de doinele siedietóreloru — căci siedetórele bunai tineri si mame se tienu. — Era pe livedi resunau fluierile si norrele juniloru esîti cu vitele la pasiune, dupa ce tóta dîu'a arasera si semenasera.

Numai Paunu, Iosifu si Mitru nu cantau, ei se asiediasera sub umbr'a unei salci, ca mai bine sê póta desbate planulu loru. De odata se audî tienendu catra ei nesce boi, pe cari cantá unu clopotielu.

— Acesta e omulu nostru — dîse Paunu redicandu-se in susu, — nu trebue sê-lu cautâmu, elu vine singuru la noi.

— Ei dieu, asta e Petrutiu, cunoscu clopotielulu — dîse Iosifu. — Intr' aceea boii lui Petrutiu — căci elu erá — se insocira cu a eroiloru nostri éra Petrutiu strigá din departe :

— Mei ortaci unde sunteti? — elu nu-i observase pe cei trei la umbr'a salcei.

— Aici aici! — respunde Mitru fratele Mariutiei.

— A! tu esti mei Mitre! dar ceialalti cine sunt.

— Vina numai incóce frate Petrutiu, delocu-ti vomu spune, — strigá Paunu.

Petrutiu erá sê se departa.

Georgiu Traila.

(Va urmá.)

Suvenirii din Bucuresci.

V.

(Despre invetiamentu, — fanariotii, — fratii perduti, intunereculu si — Lazaru, — instrunctiune primitiva si — universitate, — profesori romani, — politic'a si musele, foile romane, — cum se facu foile in Bucuresci, lucrari efemere, — opusetiunea si labirintulu biurouriloru, — barbati eruditi si teneri giganti.)

In privinti'a invetiamentului capital'a Romaniei se póte laudá, că a facutu inaintare fórte evidinta si din ani in ani totu mai frumosu progresédia pe calea sublima a culturai natiunale; — in secululu trecutu biét'a capitala a Terei romanesci erá asilulu si domiciliulu greciloru fanarioti; — romanulu in cas'a sa erá strainu, — limb'a veneticiloru a alungatu limb'a tiei si natiunei din beserica si din scóla; — apoi nu e mirare că mai alesu aristocratii, cari adeca de mici aveau ocaziune buna de a invetiá, se desnatiionalisau, — ci e mirare că urmarile acelei influentie ruso-elenice nu a fost mai daunósa pentru natiune, — precum vedemu in serman'a Macedonia, unde cea mai mare parte a *fratiloru nostri* numai ca prin visu si mai aducu a minte de armaniós'a vóce a mamei — natiunei loru, — multi dintre densii neci precum si in secululu trecut cu numele acelora, ce i-au asupritu si cuceritu prin semicultur'a unei ierarchie pré neconsciintióse fatia cu chiamarea sa cea sublima de a luminá si mangaiá pre fiii sei sufletesci, — din contra calugarii si popii grecesci au latítu intunereculu bigotismului si urmarea acestei influentie reutatóse fú apoi apatl'a natiunala, si in urma total'a desnatiionalisare a celoru mai multi romani parasi si uitati de fratii loru . . . multiamita provedintiei si tariei spirituale a fratiloru nostri de peste Carpati că ei scapara de mórtea natiunala de si erau fórte aprópe de mórmentu, inse in momentulu celu mai nimeritu s'a ivitu in Bucuresci marele Lazaru.

Acestu máre apostolu a culturai natiunale pare că a fost tramisu de provedinti'a cereasca la Bucuresci, unde in acelu tempu nu erá neci o scóla romanésca, căci tóta instrunctiunea erá manipulata de greci. — Elu incepù a dá lectiuni private, apoi cu tempulu i succese a formá o scóla normala, in carea propunea cunosciintele elementarie. — Din acestu institutu micu s'a facutu gimnasiulu S. Sava, care existe si pana in diu'a de adi — si asié in restempu de cateva diecenie s'au aredicatu in Bucuresci nenumerate institute private si publice pentru



Iuramentulu de incoronare.

baieti si fetitie, gimnasie si — universitate. — Césta din urma nu e completata cu tóte facultatile, dar sperâmu câ in scurtu tempu se va întregi conformu cerintieloru urginte ale tempului modernu.

Cei mai distinsi profesori la facultatea de drepturi sunt: *Boziunu*, *Boerescu* si *Costaforu*, — toti barbati pré eruditi, cari au fost si ministri, fara ca sê incete a fî profesori. — Dauna mare câ tenerimea studînte de la universitate nu pôte avé tóte manualele studieloru ce se propunu. — In asta privintia inse tenerii se ajutóra asié, câ cea mai mare parte a teneriloru trecandu la universitate sunt stenografi bineversati, apoi decopiadia prelectiunile interesante si din acele invétia; — cei ce nu sciú stenografá sunt siliti a cumperá decopiarea studieloru. — *Boerescu* a facutu acea esceptiune démna de imitatu, câ a tiparitu studiele sale, — ar fi de doritu ca si cei alalti profesori sê se nîsuiésca a imitá in asta privintia pre bravulu loru colega.

Mai in anulu trecutú am fost întielesu cu cea mai viua bucuria, cumca in Iasi se va edá *Dreptulu romanu* in limb'a romana, — nu sciú inse realizatu-s'a óre acea intentiune frumósa, câ-ci de atunci nu am mai audîtu nemica despre aparerea acelu opú asceptatu cu mare doru din tóte partîle.

Se pôte cá a cétra de sub tímpu loru foile nóstre, mai alesu cele de peste Carpati, sîndu ocupate cu evenemintele si luptele politice, pre usioru trecu cu vederea si cele mai insemnate opuri literarie.

Intr' altu chipu despre foile romane din Bucuresci trebuie sê vorbimu cu cea mai caldurósa multiamire si recunoscintia.

Acî întielegu acele organe pretióse, cari in decursulu mai multoru ani s'au luptatu pentru redeseptarea romanismului, — pentru introducerea si sustienerea vietiei constitutiunale, câ-ci fost'au si in Bucuresci destule foi atâtu straine, catu si romane, cari s'au luptatu contra intereselorú Romaniei.

De la 1848 incóce in Bucuresci au aparutu o multíme de foi romanesci, inse putiene se potú falí câ s'au potutu sustiené pe terenulu luptelorú, — între aceste mai alesu se potú numerá acele, cari voiau sê atace consciintia curata a opiniunei publice, — cari sustieneau interesele mersiave ale particularilorú, — cu unu cuventu potemu spune, câ in Bucuresci neci o întreprindere antinatiunale nu a potutu si nu pôte avé viétia îndelungata.

Tóte foile cari au profesatu principie retrograde, cari s'au luptatu contra eliberarei tiere-

niloru, contra constitutiunei liberale, — tóte au cadiutu, au trebuitu sê péra, nu prin mórte silnica, ci prin propri'a s'a lipsa de viétia, — prin lips'a cetitoriloru si secarea isvóreloru materiale.

Astfelu de mórte negloriósa au avutu foile retrogradiloru si acele cari de si avea dóra intentiuni bune, inse puterile lorú fragede au trebuitu sê se franga in lupt'a cea nematura.

De aceea apoi vedemu câ in Bucuresci acusi-acusi se vede ivindu-se cate-o fóia nóua, cu programe mari si desvoltate in cuvinte bombastice, catu ai cugetá cumcá va sê cucerésca lumea 'ntréga, in urma cam peste cateva lune nu o mai vedi o septemana, dóue septemani — — — in fine — neci candu.

Foile din Bucuresci nu pré au datina a tramite mai antâiu foi de prenumeratiune, ci de regula se ivescu fara sê mai fî audîtu cineva de ele; — doi — trei séu mai multi ensi, cari au bani de a riscá, punu o suma anumita in cas'a redactiunei, si cu acei bani ésa fóia regulatu pana ce — nu se gata elementulu datatoriu de viétia din cassa; — déca mai picura de pe-aici, de pe colé si bani de abonamentu, apoi chiaru in bunu tempu au sositu, — câ-ci domnii redactori ai fóiei éra-si se incuragiédia si mai antâiu publica cateva apotese, séu nescari reclame favoritórie (?) zelosiloru lorú.

apoi banii au secatu de nou; — — — éra-si dfile triste pentru redactiune si publiculu cetitoriu, — articulii nu se mai scriu cu péna moiata in tinta rosateca, — ci in cernéla de fiere si veninu, vaiu si-amaru de cei ce cetescu acei articuli, — inse din norocire nu se pré cetescu sí in fine precum a aparutu, totu asié fara sgomotu se inmormentédie foile de soiulu acést'a, — ér' domnii redactori de regula radicali si opositiunali, acuma mai bogati cu cateva esperintie, cari le mai potolescu flacar'a animelorú lorú, numai decatu trecu in partid'a contraria, — in locu de articulii fulminanti, scriu petitiuni pentru dobandirea vre-unui postu si asié se infunda in labirintulu biurourilorú, de unde arare ori i mai vedemu esîndu la lumina.

Cu tóte aceste in Bucuresci sunt fórte multi „barbati de litere,” între cari — cu onóre dîsu — aflâmu mai multi barbati eruditi, cea mai mare parte inse sunt teneri giganti plini de frumóse sperantie, — despre cari mai tardîu nu adîmu nemica.

Despre cele lalte foi, cari s'au bucuratu si se bucura de o viétia mai îndelungata, trebuie sê vorbimu mai de-amenuntulu cu ocasiunea mai de aprópe.

Iulianu Grozescu.

sine se p^ote ajut^á, câtu si asupra binelui comu-
nu p^ote eserce mare influentia.

II.

Alta regula de viétia, ce o prescrié mame-
loru de familia S. Pavel ap. se referesce la fide-
litate. Acést'a stá intr' aceea, ca cei casatoriti
neci pe de parte sê nu fia cu cineva in vre o
relatiune. Casatoritii cei fideli incungiura t^ota
ocasiunea, prin care li s'aru primesduí fidelitatea.
Cei casatoriti totudéuna asié sê-si intipuiésca, câ
numai ei singuri sunt in lume; nesuiésca-se a
placé unulu altuia, éra placerea altora numai
singuru din vanitaté sê nu o venedie.

Altu cum si acea e de a se luá in socotin-
tia, ca din o extremitate sê nu cada in alta, in-
tielegu „zelotipia,” candu o parte din cei casa-
toriti f^orte si-teme sociulu si ar voi, ca cu altulu
neci sê vorbésca, séu se privésca. — Cei ce pa-
timescu de asta bóla sunt f^orte nefericiti; unii
ca acestia n'au neci candu, si nicairi odihna,
totudéuna suspicionédia, in t^ote vedu ceva reu.
— Aici si peste voia mi-aducu a minte de cu-
tare femeia, naintea careia barbatulu seu érá
suspectu de infidelitate, singuru din acea cauza
câ acela f^orte adese recitá psalmii S. David su-
natori despre pocaintia. — E ceva ridiculosu,
~~deca cei casatoriti fara de neci o cauza fundata,~~
si fara de neci o indreptare, singuru dupa né-
curi pornindu incepu a se suspiciuná, si-si cau-
sédia sie-si neplaceri

Fidelitatea se nasce in minutulu, in care
s'a legatu casatorí'a, si tiene pana unde-i des-
partiesce sap'a si sapoiulu. In trupulu omului
sunt medularie atátu de gingasie, in câtu cea
mai mica sgarietura inca le strica si p^ote fi peri-
culósa de m^orte; astufeliu éste si fidelitatea, fe-
riti-ve macaru si umbr'a ei a o vatemá toema si
cu cuventulu, cu atátu mai virtosu cu fapt'a;
câ-ci din contra potu sê tiena consiliu cei mai
renumiti medici europeni asupra-i, ran'a suspi-
ciunei neci candu nu o voru poté vindecá, ani-
m'a partii vatemate a caditu in uscatiune,
si acésta o va róde pe linu, precum róde rugi-
n'a ferulu. — Naiea ca sê se cufunde, numai
ceva trebue sê fia gaurita, precum si din veninu
numai pucina d^osa se poftesce, ca sê omora. Fi-
delitatea casatoritiloru nu numai in d^ílele cele
senine trebue sê inflorésca, ci sê se estinda preste
t^ote impregiurárele vietiei, intre cari mii de oca-
siuni se imbiie pentru de a poté dovedí fide-
litatea. Nu va fi aici neinteresatu a cetí urmatórea
istorióra.

Imperatulu Conradu III. a strimtoritu pre
inimiculu seu printiulu Velf intr'o cetate f^orte

tare, si a luat'o sub asediu, amenintiandu-lu, câ
de va cuprinde cetatea, o va derimá pana la pa-
mentu, si nu va agratiá pe nimene. Ce audíndu
muerile din cetate, s'au superatu f^orte, si trami-
tiendu solie la imperatulu infuriatu, l'au rogatu
de aceea, ca de óra-ce dinsele nu sunt caus'a
inimicitiei, cu atátu mai pucinu s'a rescolatu
vre odata cu arme asupra lui sê le lasc libere,
si barem atáta sê le conceda, câtu fia-care fe-
mei'a sê duca cu sine afara din cetate, ceea ce
in lume le este mai pre susu pretiuitu. Impera-
tulu n'a potutu sê resiste acestei rogári a feme-
loru, fiindu nainte curiosu a sci, câ óre ce voru
sê duca acele cu sine? — abunaséma — cu-
getá intru sine — merinde ceva vesminte de
lucsu, si alte pretíose, fara de care nu potu sê
fia. — Inse nu s'a potutu de ajunsu mirá, si
stá uimitu, candu la esíre vede câ fia-care fe-
meia — neluandu afara neci pre princesa — si
duce barbatulu seu in spate. — Intru acésta
uimire i s'au umplutu ochii de lacrimi, n'au po-
tutu mai indelungatu sê privésca acést'a scena,
a agratiatu pre toti si si-au restrasu armat'a de
sub cetate. — Raru esemplu acesta a fidelitáti,
care a demustratu, câ femeia pe suprafaci'a pa-
mentului nu are mai pretíosu tesauru, decátu
pre barbatulu seu.

afía s'au pagani! — Tigranes, regele armeniloru
cu muierea sa din preuna au devenitu in capti-
vitatea regelui persianu Cyru, pierdiendu-si si
imperatí'a. — Acésta fiindu omu cu inima bu-
na, candu a vediutu, câ ce parechia de ómeni
bravi i-a devenitu in mana, nevrendu óresi-cum
inca s'a intristatu, si nu i-au despartitu de catra
olalta — aveudu odata voie buna, i-a cercetatu
si intr' unu tonu aspru agraindu-lu pre Tigranes,
l'a intrebatu, câ ce ar da lui Cyru, de i-ar lasá
libera muierea. — Tigranes a fostu omu cura-
giosu, aceea intrebare inse i-au nimeritu de a
dreptulu anim'a, n'au fostu pregatitu la ea, deci
f^orte patrundiotoriu a respunsu: „T^ota impera-
tí'a mea.” Sermane omule! d^íse Cyru, impera-
tí'a ta nu o poti da, câ-ci aceea acum de mul-
tu o-amu cuprinsu.” — „E dreptu — respunse
Tigranes imperatí'a mea o-ai cuprinsu, inse ia
acum jertfa pentru muierea mea aceea, ce pana
acum mi-ai lasatu adeca viétia, si atunci mi-
va fi dulce si m^ortea in acea convingere câ ea
va fi libera.” — La acestu respunsu érase n'au
fostu pregatitu Cyru, si acum vení rendulu la
elu, ca sê fia adancu patrunsu. „E bine muie-
rea ta din acestu minutu e libera, t^íe ti-lasu vié-
ti'a, câ precum vedu, aceea si de altmentre nu
este a ta, ci a muierii tale, apoi aceea a o rapí

nu s'ar cuveni, si ca sê aveti din ce traî, ti-redau imperatî'a."

A trecutu unu tempu indelungatu, pana candu si-au adusu trebile in rendu; odata Tigra-nes intre convorbiri a eschiamatu: „Cyru nu numai e omu frumosu, ci si nobilu la anima, cum ti-a placutu dulcea mea?” — Neci cum, respunse muierea, câ-ci eu neci nu l'am vediutu macaru odata. — „Cum se pôte acêsta — dîse barbatulu — dara intr' atât'a tempu unde ti-a fostu ochii.“ Eu, dîse muierea, sub totu restempulu acela mi-am tientitu ochii spre acela, carele pentru mine a fostu gata a-si pierde nu numai imperatî'a, ci si insu-si viéti'a.

De unde se vede, câ cei casatoriti sunt detori a se intocmi asié ca sê dobandésca stim'a si amórea unulu altuia pana la cea mai depre urma resuflare.

Vasilu Popu.

UNU SUSPINU.

Serman'a mea natiune, ce trista-e sórtea ta . . . !
Tu esti unu agru verde, dar' plinu de maracini;
O planta ce inclina palita fruntea sa
Candu viermii se aduna de-o rodu la radecini.

Pre fiii cei mai vitregi, bastardi si renegati
Nutrescu cu fragedime la pieptulu teu mumescu.
Acestia ca si pãii selbateci ingrasati
Candu creşcu a loru aripe atunci te parasescu

Dar' nu-e destulu atât'a . . . in castrulu inimicu
Preparu veninulu ageru din fiere si ocetu.
In ost' a-si spela arm'a. Sub masce de „amicu“
Se 'ntorcu apoi, crudelii, si ti-o indrepta 'n pieptu.

Dar' ada Dómne tempulu ca agrii se-i rarimu
De spini, de polomide, de-aceste maracini;
Er plant'a intristata de totu s'o curatîmu,
De viermii ce consuma a sale radecini.

Si-atunci natiune draga frumosu vei infori,
Ca Cedrulu celu din munte asié vei prosperá;
Candu numai fiii sinceri la sinu-ti vei primi
Si pieptulu teu de mama pe acestia-i va-laptá.

Viena in 15 maiu 1867.

Ioane Vulcau.

CE E NOU?

— (De la diet'a Ungariei.) In siedintiele din urma afara de verificatiuni n'a pré fost alte obiecte spre desbatere, dar si aceste séu intemplatu fara neci o desbatere. Pe langa aceste atâtu din cas'a reprezentantiloru, catu si din a magnatiloru s'au alesu membri pentru o

comisiune carea sê consemne tóte momintele actului de incoronare. Dlu Babesiu urgitandu total'a despartire a ierarhiei rom. resaritene de cea serbésca totu de odata a insinuat si o petitiune a unei comune romane din cottulu Torontalu, carea asidere e inca totu sub ierarhi'a straina. — In siedinti'a de vineri s'a desbatutu propunerea lui C. Tisza in privinti'a ajutorarei honvediloru din 1848, a veduveloru si orfaniloru loru; — desbaterea acestei propuneri a fost fórte infocata si in fine a cadiatu fiindu spriginita numai de cei mai ultra-isti magiari. Mileticiu (serbu) inca a partinit'o, inse cu acea adaugere momentósa si fórte drépta, ca nu numai honvedii magiari, ci toti acei luptatari sê se ajutore prin tíera, cari au luat parte in luptele din 1848 fara deosebire câ in care tabera s'au luptatu. Firesce câ acêsta a disgustatu pre magiari, deórece ei voiescu sê ajutore numai pre revoltantii magiari, ér cei ce s'au luptatu pentru natiunalitate si aপরera loru — sunt partinitórii reactiunei!

* * (Solenitátile incoronârii) se finira. In capital'a Ungariei éraşi e linisce. Strainii se rentornara catra casa. Aristocrati'a se departá la sate si la scaldi. Tóte cele scadiura, numai pretiurile mancâriloru prin ospetârii nu. Diet'a tiene numai siedintie scurte, si — precum se vorbesce — cu finea acestei luni se va amaná pana la tótna.

* * (Maj. Sa imperatulu,) — precum foile din Viena scriu — pe la 15 juliu va caletori la Paris, si dupa petrecere de o luna se va rentorná, la Bud'a, unde impreuna cu imperatés'a va participá la conductulu din díu'a stlui Stefanu.

* * (Maj. Sa imperatés'a) éraşi a patítu o nenorocire. A nume cetimu in foi, câ cumnatulu Maj. Sale, principele Masimilianu Thurn-Taxis a repausatu la Karlsbad.

* * (La Prag'a) nu de multu s'a intemplatu unu cravalu de totu originalu. Cutare pruncotanu a furatu orologiulu unui politiaiu, unu altu politiaiu inse observá acêsta si lu-prinse. La sbierarea talhariului se aduná o multíme de ómeni, si mai multi incepura a-lu partini, pentru câ politiaiuulu care lu-prinse, lu-batea. Poporulu pretindea pedepsirea politiaiuului, câ-ci — díceau ei — cum pôte sê grigésca acela de averile altuia, carele neci de ale sale nu pôte grigi? Poporulu se aduná totu mai tare si pruncotanulu — scapá

* * (O scena infiorátore) s'a intemplatu in suburbiulu Fabricu alu Timisiórei. Unu pitariu si cu soci'a sa au junghiatu in septeman'a trecuta luni pe marti la dóue óre dupa miediulu noptii doi pruncuti ai loru, unulu de doi ani si diumetate, altulu de unulu. Fetiti'a loru de optu ani numai prin fuga prin ferést'a a scapatu de sórtea fratiloru sei. Ucidietorii parinti seversîndu-si grozav'a loru fapta, insii si si au taiatu vènele de la mani si picióre, far' a fi moritu pan' acumu. Corespundintele nostru care ni scrié aceste, mai amintesce, câ pe acolo se díce, cumca parintii ucidietori aru fi comisú fapt'a acêsta infiorátore din desperare, la care i-a adusu lips'a si ne ajungerea de a se mai poté sustiené.

* * (Cine a aprinsu puntea de la Blasiu?) La întrebarea acêsta unu corespunde alu Gazetei respunde astfelu: Noi întrebaramu pe pastorii de oi, cari si-aveau acolo turmele. Ei ne marturisira: Noi nu scimu nimicu fâra amu vediutu, candu a trecutu pe aici baronulu din Panadea si cu mai multi unguri cu carutie si calari, câ indata ce au trecutu podulu a inceputu a fumegá si a flacará, si noi ne-amu apucutu de stinsu. Carutiile nu

se oprira si din ce in ce mergeau totu mai tare. Unu altu corespundinte totu alu Gazetei scrie, că la Blasiu inainte de sosirea comisariului regescu se latise faim'a că magiarii voru petrece pre Esc. Sa in laintru sub flamure cu inscriptiunea: Unio vagy halál! In 30 maiu fu tîrgu la Blasiu si multi straini se adunara, de odata se audí că puntea de la Têrnava mica, peste care erá sê tréca comisariulu, s'a aprinsu si arde. Din templare caus'a aprinderii usioru se pôte esplicá, pentru că uscatiunea erá fôrte mare, la capetulu podului erau multe franture de paia, si ómeni cu pipe si sugári tocmá trecusera fôrte multi pe acolo. Dara cu esplicarea acést'a multi nu se indestulescu, ci pentru dîu'a, in care s'a intemplatu, dîcu că foculu s'a escatu din reutate si a nume pentru ca sê compromitia pe romani. Astfelu fiindu proprietariulu podului Esc. Sa parintele mitropolitu, o persóna asié placuta inaintea romaniloru, nime nu pôte presupune sê se afle romanu, carele sê faca Esc. sale superare si dauna. Cercetarea s'a inceputu.

* * (Esc. S. par. mitr. Siaguna) marti demaneti'a a plecatu din Pest'a catra casa.

* * (Episcopulu romanu din Oradea mare) in septeman'a trecuta a caletoritu la Rom'a.

Literatura si arte.

* * (Societatea literaria din Bucuresci) — precum scrie „Romanulu“ — se va aduná in 1 augustu si inca prin decretu cu datulu 29 maiu 1867, aprobandu-se diurnalulu consiliului de ministri incheiatu in siedinti'a din 27 maiu. Cu bucuria publicámu scirea acést'a, pentru că suntemu convinsi, cumca lucrările acestei societati au sê formede epoca in istori'a literaturii nóstre. Chiar audîmu, că dlu Romanu pe tempulu petrecerii sale acolo va tiené conferintie publice despre literatura romana. Inca una! De óra ce unulu dintre membri din Bucovin'a Dr. Dimutrovitia a repausatu, dlu ministru n'ar poté nimeri mai bine, decâtu chiamandu in loculu acestuia pe invetiatalu limbistu dlu Sbiera.

* * (Escriere de premii.) Fia carui omu inteleginte, dar' mai alesu sotietátiloru, ce-si propunu scopuri mai nalte de urmaritu li place fôrte multu a vedé propasiri repedi si serióse in tóte ramurile sciintiei séu culturai omenesci. Dar' fia ce innaintare de felulu acestu cere neaparatu sacrificie si de tempu si de repausu. Nu incupe indoieila, că ostene'l'a, munc'a si sacrificiele unui omu numai atuncia devinu statornice, necurmate, numai atuncia se intarescu si se inmultiescu, cand afla vre o apretuire, vre o respata, fia ea materiala ori numai morala chiar. La noi in Bucovin'a mai cu sama, unde se afla pré putîni ómeni de sciintia, carii sê devina producatori literari, la noi, unde sunt asié de putîni amatori de cetire, încátu producatoriulu literariu nu pôte contá neci chiar la desdaunarea speseloru tipariului necum inca la vre o respata materiala pentru sacrificiele cele multe si mari, ce le aduce scriind câte ce-va spre folosulu publicu, la noi in Bucovina, dîcu mai mult decâtu ori unde sunt de neaparata trebuintia rasplatiri materiale si morale pentru încercari de producere literarie. Radiemandu-se pe aceste considerari, adunarea generala a Societati pentru literatur'a si cultur'a romana din Bucovina in sedintia sa dintr'a 11/23-i ianuariu 1867 dupa putînele mijloce, de cari pôte ea dispune, a preliminaru sum'a de 200 fl. v. a. pentru premiarea celor mai insemnate lucrări literarie ce se voru tramite din Bucovina Comitetalu Societati

spre de judecare. Aducandu la indeplinire concludulu adunării generale, Comitetalu Societati si-face onóre, de a provocá pre toti aceia, cari se ocupa cu scrieri literarie originale folositorie, de a i le tramite pre acestea pana 'n finea lui noemvre a. e. spre de judecare. Dupa cumpenitata si reusit'a scrierii, ea se va premiá dupa chipsuinti'a Comitetalu séu banesce séu numai prin amintire laudatoaria in „Focea Societati.“ Pe langa acésta Comitetalu Societati se dechiara gata cu incuviintiarea autoriulu de a tipari pe spesele Societati produsulu lui literariu, lasandu autoriulu prisosulu ce ar resultá din vendiare dupa acoperirea speseloru tiparirii. Ori ce scriere originala, fie ea sciintiala ori beletristica pôte concurge la premiare, chiar si scrieri, cari tratédia seriosu in modu meritoricu cestitiuni spetiale de interesu vitalu, precum: despre scólele poporale, despre agricultur'a romana, despre meseriile romanesce, despre matasaritu, albinatu, despre pomologia si a. Comitetalu Societati ar vedé cu placere concurendu o culegere de arii romanesce din Bucovina, séu cantece natiunale asiEDIATE in note (in cvarteturi etc.), séu si altu feliu de scrieri musicale; mai departe carti scolastice poporale, intocmite dupa metodele cele mai bune, carti pentru premiarea copiiloru si altele de asemenea. Descrieri de vechiatii istorice din Bucovina, de locuri istorice cu traditiunile loru poporale, de datine poporale cu esplicatiunea loru, culegeri de numiri poporale romanesce de plante, de animale, de minerale, si a. vor fi asemenea binevenite. Comitetalu Societati.

Din strainetate.

— (A dóu'a cununia cu muierea sa!) Domnulu M. B. in statele unite senatoru din Indiana casatoritu la New York, recunosce recunoscerea canasului de stata. Muierea sa lu asteptá trei — lu asteptá siese luni; catra capetulu lunei a siese a scrisu barbatului seu, că in restimpu de díce díle sê re'ntorne, că-ci la din contra si-va mediloci „divorce-bill“ contra lui. — M. B. peste o luna la mediulu noptii ajunge a casa, si bate la usia. — „Cine-e?“ — intrebá muierea. — „Eu sum.“ — „Nu vreu sê te vedu.“ — „Rabdare, iertare că-ci am lucratu pentru imbunatatirea sortei nóstre.“ — „Eu nu-su mai multu soci'a domniei tale, in acestu tempu nici o femeiea de omenia nu pôte sê primésca pre unu strainu, crutia-mi domnule numele pentruca eu voiescu inca a me maritá“ — „Cum sê pôte acésta?“ — „M'am folositu de dreptulu meu, domnia ta in restempu de siese luni ai locuitu afara de statulu Indian'a, eu am cerutu divortiu de la senatu, si am dobanditu, deci departédia-te.“ — „Nemultiamitoria.“ M. B. se afla la Seward secretariulu de statu in Washington. — „Spune-mi amice, díse Seward, cum poti petrece fara de muiere?“ — „Nu-mi afiu pe placere in Washington?“ — „Neci in Indian'a, loculu nascerei tale?“ — „Dreptu ai, manedí voiú sê caletorescu acolo.“ — M. B. aieve s'a dusu in Indian'a si peste o luna intra la Seward cu soci'a sa impreuna, acesta lu-agraiesce: „Ddieu te-a adusu, te-ai casatoritu?“ — „Banu, ci numai m'am recasatoritu, că-ci muierea mea in restempulu departarei mele s'a despartitu de mine, si acum a dóua ora ne casatorimu.“

— (Mill Stuart,) carele-precum scimu — nu demultu a vorbitu in parlamentulu anglesu pentru dreptulu de votisare a femeieloru, firesce că indata s'a facutu persóna grata 'naintea seculu frumosu. Portre-

tulu seu s'a imprăsciatu in mii si mii de esemplare între damele din Angli'a, si fôrte multu vorbescu despre densulu. Din tôte partile i trimitu femeiele adrese de multiamita, atâtu de la persône private, câtu si de la institute si asociatiuni publice a le dameloru. Indata dupa ce a tîenutu vorbirea intru apărarea dreptuilor femeiesci a mersu o multîme de matrône préstimate si au facutu vediuta oratorului liberalu; — patru dîle totu au tîenutu aceste vediute, si de atunci neincetatu e partasiu de mai multe donuri frumöse si alte surprîderi. Inse pe langa aceste ovatiuni, a primitu epistole, cari se espeptoređia crancenu in contra lui. Firesce, cã ceste din urma sunt scrise de barbati, cari odatu cu capulu nu voiescu emanciparea femeieloru. Intr'o demanētia Mill Stuart s'a pomenitu, cã pört'a locuintiei e acoperita de caricature si versuri batjocuritorie, între aceste erã o caricatura a lui facandu-lu imbracatu ca o baba betrana in mana cu o lingura mare.

— (*Rudenia intra Napoleonu III. si sultanulu Abdul-Azizu.*) Scimu cã sultanulu inca va merge la Paris, acēsta impregiurare a indemnatu foile franceze ca sē se ocupe cu genealogi'a stralucitului domnitoriu alu credinciosiloru adeverati. Asiē cetimu in o reproducere din cartea lui Dancy: „*Histoire de la Martinique*“, cumca la anulu 1788 domnisiór'a Dubucde Rivry, o creola frumösa de 16 ani, dupa ce si-a finitu educatiunea in Franci'a, s'a pusu pe o naia franceza pentru a renturnã la Martinique. Inse nai'a cēst'a fñ cucerita prin nesce corsari de mare si au dus'o la Algeri'a. Dsiór'a Rivry posiedea frumsetia extraordinaria si din tóta portarea ei demustrã cã posiede si semtieminte nobile, prin urmare beifulu din Algeri'a nu s'a tîenutu de demnu ca sē domnēasca asupra unei fiintie atâtu de perfēpte, ci a donat'o marelui sultanu Selim III. — Creol'a frumösa intr' adeveru cucerì anim'a sultanului, inse intrandu in haremulu stralucitu, si-a scütu pastrã noblet'i'a sa spirituala, prin carea préusioru a exerciatu influintia mare asupra domnului ei. Si acēsta influintia totu de un'a a fost salutaria. La an. 1808 sosindu generalulu Sebastiani la Constantinopolu, floti'a anglesa a trecutulu prin Dardanele si a statiu-natu 'naintea Cornului de aur. In urmarea cēst'a turcii desperasera, dar atunci se ivi sultanin'a, dsiór'a Rivry carea a inspiratu energia in Selim. — Actiunea de aprerare erã condusa de consululu Franciei, si floti'a anglesa curendu fu silita a sē retrãge din 'naintea baterieloru turcesci. — Acēsta dsióra ingeniosã a fost verisióra bunului dsiór'a Tascher de la Pagerie, mai tardñu imperatēs a Iosefin'a; fet'a Iosefinei a fost H. Ortensi'a, mam'a lui Napoleonu III. — ér sultanulu de-acuma Abdul-Aziz si trage originea de la Selim, prin urmare imperatulu francesiloru e in rudenia cu Abdul-Aziz.

— (*Contele Bismark*) fiindu in Paris n'a luat parte la tôte festivitatile si dēca numai a potutu, pré bucurosu s'a retrasu, sér'a o petrecea departe de petrekerile stralucite si sgomotöse. — Intr'o sēra se potea vedē cu omu privatu, care nu e in stare a modificã cart'a Europei, siedindu intr'o bereria vienesa langa paharulu cu bere.

— (*In locu da sciuca — o fēta.*) Nu de multu o fēta din Säckingen in Baden s'a dusu pe malulu Rinului cã sē adune flori, cu acea ocaziune biet'a fēta a cadiutu in apa fara sē fia sciutu cineva de ea. — In apropiere erã unu pescariu, carele chiaru si-aruncã mrēj'a pen-

tru ca sē prinda pesce si indata semti, cã mrēj'a e incarcata tare, deci o scöse iute din apa si — nu erã neci o sciuca batar, ci fēt'a ce cadiu 'naintea in apa. — Fēt'a reveni la vietia si acuma traiesce sanetosã.

— (*O consvatuire joviala*) s'a tîenutu in dîlele aceste pe pamentulu marei Britanie, la care numai damele au luat parte. Intre alte objecte de desbatere a fost si intrebarea fôrte ponderösa, cã öre damele sē mai pörte — *Chignon*? Préstimat'a adunare a decisu cu majoritate absoluta, cumca pentru totu de una sē se pörte acea tufa de peru. O vorbitöre tenera cam aceste a vorbitu: „Scimu bine cã barbatii au facutu incercãri peste incercãri de desgustare pentru ca sē ne lasãmu de acēsta decöre a dameloru, de care noi nu ne potemu lasã fara ca sē nu ne facemu de risu. Noi trebuie sē demustrãmu barbatiloru cumca noi potemu face aceea ce ni place nöue (aplause frenetice.) Dar nu pöte existe ceva mai frumosu, mai placutu decãtu unu chignon? — nu! — dreptu aceea noi lu vomu portã si de aci in colo, apoi dīca lumea rea, ce va vrē.“ — Din tôte partile se audira aprobari si dóm'n'a presiedinte consultandu adunarea, se decide ca chignonulu sē remana. — Si apoi tôte au juratu cã voru remanē creditiöse — chignonului. — O fericitu chignon nefericitu!

— (*Imperatulu Maximilianu*) intr' adeveru traiesce inse e inaintea tribunalului militarescu inaintea caruia a reclamatu ca sē-lu judece congresulu natiunalu, — se dīce cã tribunalulu acēst'a la espatriatu. Scirile mai pröspete spunu cã imperatulu sē fia si plecatu spre Europa.

— (*Despre Napoleonu*) se vorbesce cumca in dîlele aceste ar fi fost apröpe de mörte si de aceea chiaru si acuma domnesce o neodihire generala in tóta Francia. Adeca s'a latitu scirea fatala, cumca cu ocaziunea atentatului facutu contra imperatului Russiei Napoleonu sē fia fost nimeritu de unu glontiu si inca apröpe de anima inse imperatulu n'a voitu sē marturisēasca ranirea sa pana ce öspele mare e in Paris, acuma inse a trebuitu sē se retraga de la tôte festivitatile si petrekerile sgomotöse. — Dar pöte cã acēsta retragere mai cu dreptu cuventu se pöte esplicã prin aceea, cã petrekerile sgomotöse ce le-a datu in onörea öspetiloru incoronati l'au obositu si de aceea poftesce odihnia pentru restaurare. Lumea inse de locu e gata a scorni scirile fatale, ce credemu cã s'oru desminti catu de curendu.

Feliurite.

— (*Unu diluviu nou.*) Unu astronomu din Spania, care abunasēma n'a avutu alt'a ce face, mai decurendu a prorocitu cumca in scurtu tempu va fi unu potopu, sēu diluviu nou, candu asupra Madridului ap'a va avē o 'naltîme de 90 millimetre, ér' asupra Parisului si Londrei de 130—140 millimetre. — Indesiertu s'a nisuitu vestitululu astronomu ca sē inspaimantedie omeni-meã cu acēsta prorocire, cã-ci acuma sunt destule corabie, nu ca in tempulu lui Noe.

— (*Din Americ'a*) adeseori se audu sciri despre unele eveneminte fôrte caracteristice si curiöse. Mai decurendu cetimu, cã o fēta indiana de 19 ani observandu cumca amantele ei are intentiunea ca s'o parasēasca, ea si-resbunã pentru acea necredintia asiē, cã n'a desperatu, ci s'a incuragiatu si luandu unu revolveru incarcatu cu sine, s'a dusu la tenerulu necredin-

tiosu si prin amenintari de mörte l'a silitu sê mörgea cu ea la preotulu, unde s'au cununatu indata. Bietulu teneru a fost silitu sê se invoiesca la acestu actu de sila, fêt'a a platitu pretiulu pentru cununia si apoi a lasatu tenerulu in pace, câ-ci ea numai a voitu sê fia „*legalizata*“ naintea opiniunei publice.

— (*O dōmna ingeniose.*) Emiliu Girardin marele publicistu alu Franciei trecandu in opusetiune, indata s'a facutu renumitu si fōiá s'a redigēta dupa o metoda noua se latí forte tare, câ-ci scirile politice scrise intr' unu stilu interesantu si cam picantu, precum si publicarea fōiōrei de romanuri au atrasu multimea cetitoriloru. La an. 1839 si 40 inse abonantii sei incepura a parasi fōi'a, si ar fi incetatu abunasēma dēca nu o ar fi salvatu — o dama ingenioasa, pe carea n'o cunescea nime, neci chiaru redactorulu nu sciea, cine i scie interesantele: „Epistole din Paris“ cari numai de catu readunā abonantii desertati si mari partinitorii fōiei peste mesura. Manuscriptulu interesantu venea regulatu in tōta sambat'a si aparea in luna viitōre. Onorariu nu cerea dōmn'a Vicomte de Launay (asiē se numea), ci numai aceea a poffitu ca nime sē nu se interesedie de persōn'a ei. — Prin acēst'a „Presse“ erā cea mai cetita fōia, — trecea in vreo 80,000 de esemplarie. In urmarea acestui norocu mare Girardin erā onoratu cu titl'a: „Napoleonulu diurnalisticiei,“ dar mai tardū totu despre dinsulu s'a dīsu, cumca: „il avait son Waterloo, comme le grand empereur.“ (Si elu a avutu Waterloulu seu ca marele imperatu.) Acestu Waterloo a fostu chiaru acea fōiōra interesanta, ca-ci intr' o lune nu au aparutu epistolele interesante, publiculu acceptā cu nerabdare si reclamā epistolele din Paris, bietulu redactoru desperā, cu atāt'a mai alesu, câ-ci si iubit'a sa socia erā forte morbōsa, carea vedendu machinirea barbatului ei cu pucine ore nainte de mörte provocatu pre Girardin sē scirie ce i va dictā, cū se supuse dorintiei sociei sale si cu mirare cunoscu in socia sa pre ingenioasa „Vicomte de Launay.“ Acēst'a a fost cea din urma epistola a ei.

— (*Ce e amorulu?*) Óre cine definiā conceptulu amorului in urmatōrele: Amorulu e idealitatea realitetei a unei particule din totalitatea fintiei nefinite, impreunata cu capuditatea carnitetei intre eu si tu câ-ci eu si tu e — *elu*, adeca — amorulu!

— (*Dēca nu-e altulu mai bunu!*) Tōte rudeniele au infruntatu pre o dsiōra pentru câ acēst'a a voitu sē se marite dupa unu teneru nu pré de laudatu. — „E unu netrebnicu, — unu nimene, — unu sarantocu, — unu uritulu lumei.“ — dīsera toti din tōte partile, dar dsiōr'a intielēpta nu veni in perplesitate ci li dīse: „Asiē, dreptu aveti câ e uritulu lumei, inse — aduceti-mi altulu mai frumosu?“ — Rudeniele indata au tacutu.

— (*Cununia grabnica*) In dīlele trecute caletori pe calea ferata o dsiōra tenera, langa ea siedea unu teneru. Ambii aveau sē mörgea la espusetiunea de la Paris. Abea porni trenulu din Strassburg tenerii incepura a conversā cu focu, peste ceteva ore se facura cunoscuti si ajungandu la Paris, in locu sē grabēsca la espusetiune, mai antāiu s'au dusu — sē se cunune. Schimbara anelele, au juratu credintia si peste dōue ore

in Paris nime nu erā mai fericitu ca tenerii cununati.

— (*Ce e mai usioru?*) Nu demultu s'a omoritu unu teneru din Germani'a. La dinsulu s'a affatu o epistola adresata unei dōmne, carea i-a fost necredintiōsa. In acesta epistola intre altele facū si urmatōrele intrebari: „Ce e mai usiōra ca pēn'a? — Pulverea. De catu pulverea? — ventulu. De catu ventulu? — Muierea. De catu muierea? — *Nemica!*“

Gacitura numerica.

J. S. Alatanu.

- 14.21.7.10.22.2. Proprietatea corpului viu;
11.21.14.8.19.1.11.20.2. Unu satu nu departe de Sābfu;
11.18.3.15.2. Intru multi ani sē traiēsca;
2.13.8.11.21.12. Intre romani sē nfflorēsca;
16.2.5.9. E regin'a negrei nopti;
4.19.6.11.21. Argintu si-auru pentru toti.
1-22. } Sē staruimu cu infocare
 } Pentru a ei conservare,
 } Cā-ci de nu, vomu fi pierduti
 } Si in altu neamu prefacuti!

Deslegarea gāciturei numerice din nr. 22. „Ega-l'a indreptatre.“ Deslegare buna primiramu de la dōmnele si domnisiōrele: Gizella Pelle n. Catōca, Iosifa Philimonu, Iuliana Petri, Ida Opreanu, Emilia Cadariu, Luisa Murgu n. Balcu, si de la dōmnii Petri, S. Popoviciu, Ioanu Opreanu, Iancu Miculescu.

Indreptare. La subscrierea ilustratiunei in locu de: „Juramentulu...“ sē se cetēsa — Juramentulu...

POST'A REDACTIUNEI.



Ne rogamu de st. nostri prenumeranti sē-si renoiēsca abonamintale câtu mai curendu, câ-ci fōi'a nōstra constandu-ni spese enorme nu potemu tipari multe esemplare de prisosu, si asiē usioru se pōte intemplā — precum s'a intemplatu si in semestrulu antāiu — ca mai tardū nu vomu potē sierbi ea esemplare complete. Totodata ne rogāmu, ca sē latiēsca fōi'a nōstra intre cunoscutii loru.

Viena. Suveica. Tramite-mi si portretulu acela, lu-voin publicā cu bucuria.

Lugosl. S. B. P. Gācitur'a aceea va esi.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**